

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ ТА СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ

СУДОВО-ПСИХІАТРИЧНА ЕКСПЕРТИЗА ОСІБ З ХРОНІЧНИМИ ПСИХІЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ

ПЛАН

- 1. Причини виникнення та клінічні прояви шизофренії. Судово-психіатрична оцінка шизофренії.**
- 2. Причини виникнення та основні симптоми маніакальної та депресивної фаз маніакально-депресивного психозу.**
- 3. Особливості протиправних дій та їх судово-психіатрична оцінка при маніакально-депресивному психозі.**
- 4. Причини виникнення і клінічні прояви епілепсії. Психічні еквіваленти.**
- 5. Судово-психіатрична оцінка епілепсії.**
- 6. Судово-психіатрична оцінка психопатії.**
- 7. Просте та атипове алкогольне сп'яніння.**
- 8. Хронічний алкоголізм, особливості перебігу та психічні розлади.**
- 9. Алкогольні психози, їх види, перебіг та особливості психічних розладів при них. Судово-психіатрична оцінка.**

**Главное в чтении по психиатрии вовремя
понять, кто кого изучает: ты шизофрению
или она тебя.**

Епілепсія - хронічне захворювання, що характеризується повторюваними судомними і безсудомними нападами, психічними розладами і хронічними змінами особистості, що нерідко досягають вираженого специфічного недоумства.

Осередок епілептичної активності в корі головного мозку

Епілепсія та її судово-психіатрична оцінка

**Генетичні
чинники**

**пухлини
ГОЛОВНОГО
МОЗКУ**

Отруєння

**інфекційні
захвор.**

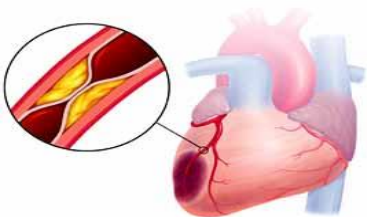
Алкоголізм

**черепно-
мозкова
травма**

**Інсульти,
інфаркти**

**Церебро-
васкулярні
захвор.**

**Причини
епілепсії**

Клінічні прояви епілепсії

припадки – пароксизми

короткочасні і судорожні

Безсудомні припадки

зміни особистості

інтелектуальні

характерологічні

епілептичні еквіваленти

гострі психози

затяжні психози

Хронічні психози

Епілепсія та її судово-психіатрична оцінка

КОРОТКОЧАСНІ СУДОМНІ ПРИПАДКИ

(великий судомний припадок)

він має кілька стадій:

провісники

аура

вимикання свідомості

тонічна фаза

клонічна фаза

вихід із коматозного стану

Провісники епілептичного випадку

- Різні розлади психічного і соматичного характеру напередодні випадку

Провісники

Аура

- Короткочасні розлади, що тривають секунди, інколи хвилини перед випадком

- Сенсорна
- Психічна
- Вегетативна
- Рухова (моторна)

Типи аури

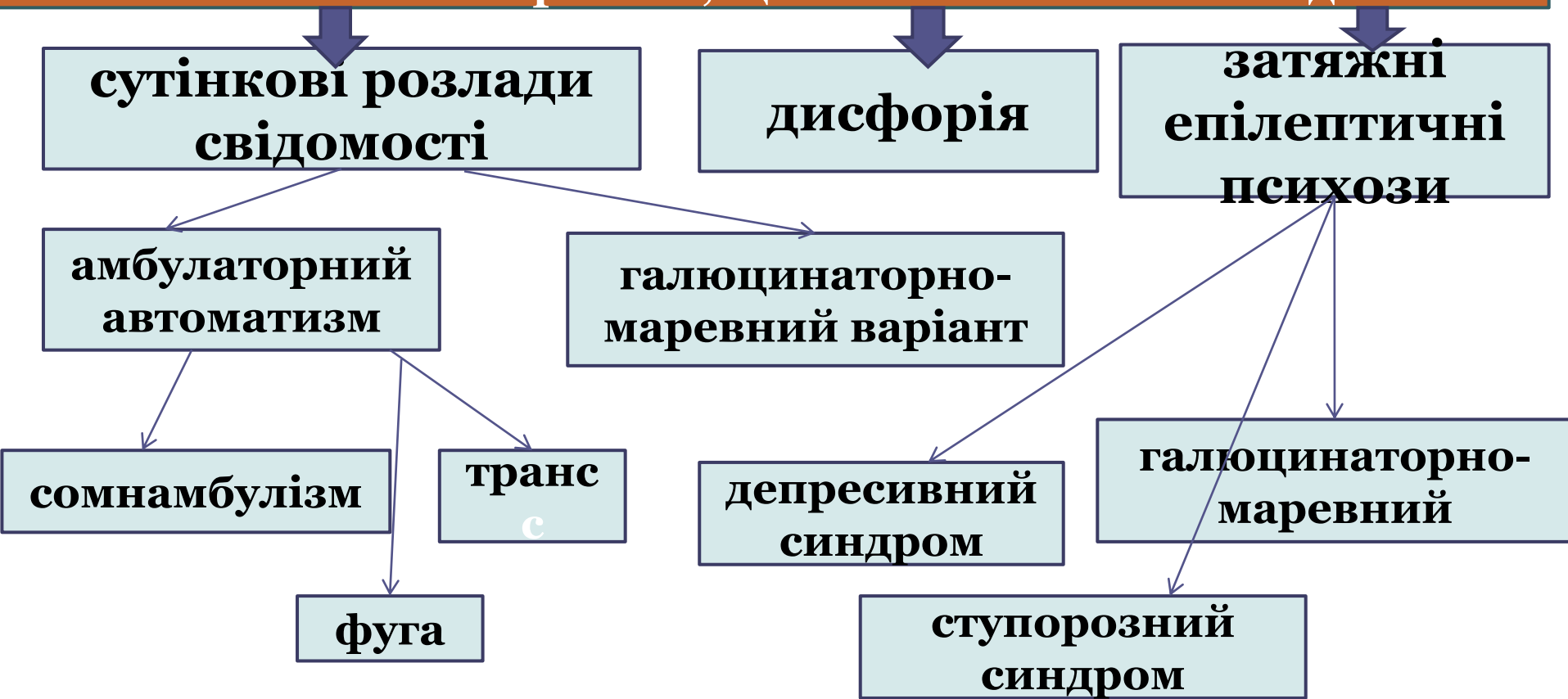
**Безсудомні епілептичні
припадки називаються
абсансами**

Епілепсія та її судово-психіатрична оцінка

Психічні еквіваленти

виникають самостійно, замість нападу. Вони зберігають той же клінічний стереотип, що й епілептичний напад

Дисфорія - являє собою приступи безпричинного злобно-подавленого настрою.

Психічні еквіваленти

Сомнамбулізм

Сутінкові стани
свідомості

Транс

Фуга

Психічні еквіваленти

Галюцинаторно-маревна форма сутінкового стану

Характеризується тим, що на фоні звуженої свідомості у хворих виникають галюцинаторні і маревні розлади, які визначають їх поведінку і дії.

Психічні еквіваленти

Епілептичні зміни особистості

Формальні розлади мислення

- появи патологічної акуратності, педантизму, ригідність, розсудливість
- у промові - солодкуватість, сюсюкання.

Емоційні розлади

- «в'язкість афекту», мстивість, вибуховість, схильність до сварок, спалахів люті.

Характерологічні розлади

- Егоцентризм, злопам'ятність, пунктуальність, гіперсоціальність.
- Інфантилізм із незрілістю суджень, прагнення до правди і справедливості.

Епілепсія та її судово-психіатрична оцінка

**Епілептичні зміни
особистості**

**Погіршується пам'ять,
словниковий запас збіднюється,
наростає в'язкість, докладність
мислення, різко уповільнюється
швидкість протікання психічних
процесів.**

**Епілептичне
слабоумство**

Епілепсія та її судово-психіатрична оцінка

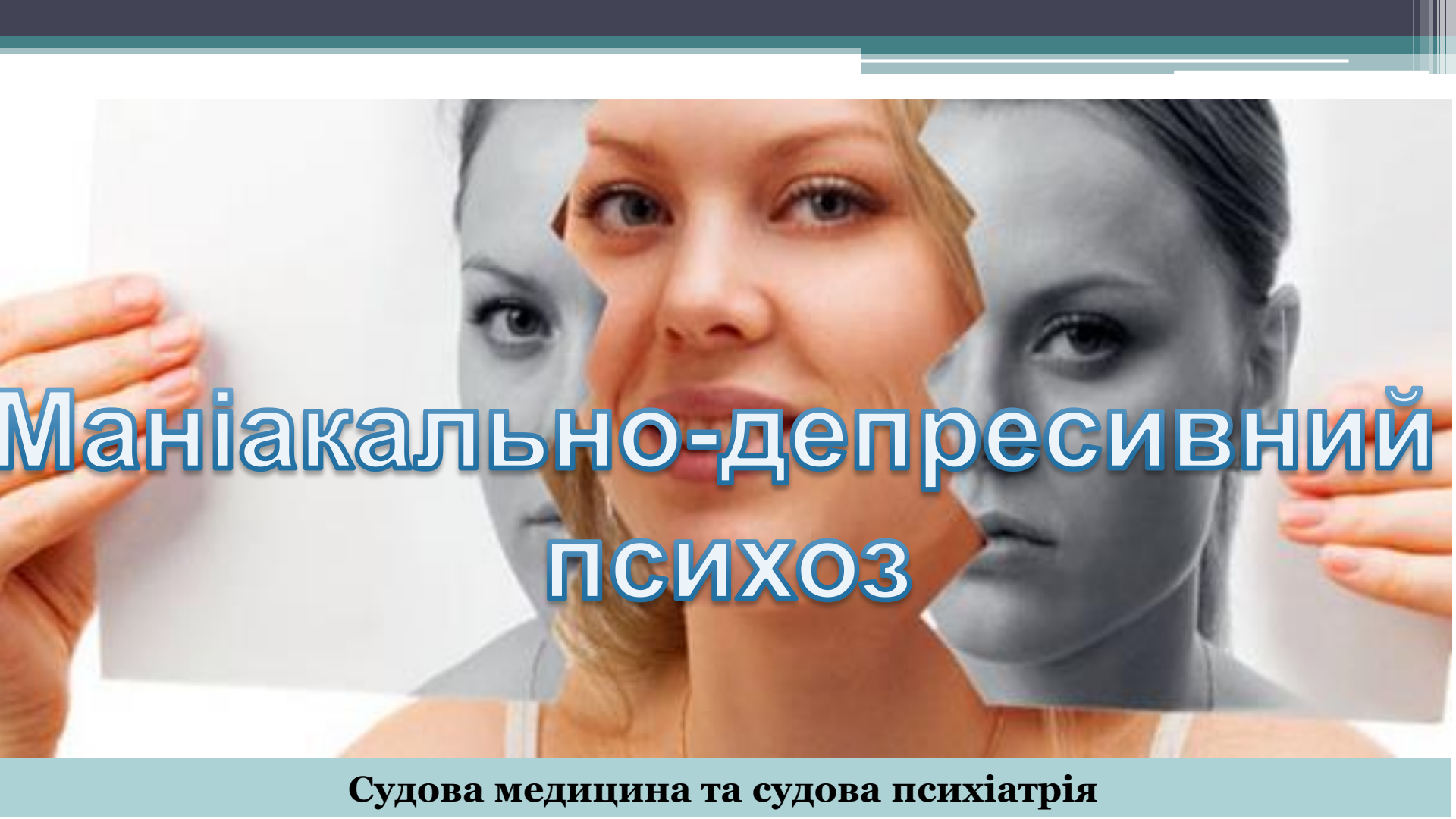
Судово-психіатрична оцінка епілепсії

Наявність епілепсії не позбавляє хворого осудності.

При наявності психічної деградації особистості, епілептичного слабоумства, при психічних еквівалентах може йти мова про неосудність.

Епілепсія та її судово-психіатрична оцінка

Маніакально-депресивний ПСИХОЗ

Судова медицина та судова психіатрія

**Маніакальна
фаза**

**Депресивна
фаза**

Під МДП розуміють групу психічних порушень з фазовим протіканням, ведучим симптомом яких являється підвищений або знижений настрій.

**Спадковий фактор
Маніакально-
депресивного психозу**

**Особливості характеру.
Нервово-психічна
напруга.**

**Травми головного
мозку.**

**Різні захворювання
головного мозку.**

**Причини
Маніакально-
депресивного психозу**

Маніакальна фаза

Для маніакальної фази характерна тріада симптомів: підвищення настрою, прискорення темпу мислення, мовне і рухове збудження.

Депресивна фаза

Характеризується зниженням, тужливим настроєм, сповільненістю інтелектуальних процесів і психомоторною загальмованістю.

маніакально-депресивний психоз

Змішані стани характеризуються певним сполученням в одного хворого маніакальних і депресивних рис. Залежно від сполучення компонентів різних фаз виділяють загальмовану, непродуктивну манію, маніакальний ступор.

маніакально-депресивний психоз

Циклотимія є легкою формою маніакально-депресивного психозу. Симптоми обкреслені не яскраво.

маніакально-депресивний психоз

Судово-психіатрична оцінка

Хворі маніакально-депресивним психозом у період між приступами є психічно повноцінними людьми й у випадку вчинення злочину визнаються осудними.

Але при коротких світлих проміжках цих осіб необхідно розглядати як таких, що страждають на тяжку психічну хворобу, а, отже, визнавати неосудними.

маніакально-депресивний психоз

A close-up photograph of a man's face, focusing on his eyes and mouth. He has light blue eyes and a neutral, somewhat intense expression. The image is used as a background for the title text.

Шизофренія

Судова медицина та судова психіатрія

Шизофренія (з грецької мови перекладається як "розщеплення" психічної діяльності, душі) - раннє слабоумство або хвороба Блейлера

Захворювання, що призводить до дезінтеграції, втрати єдності в пізнавальній діяльності і сфері мислення людини, а також в її основних емоційно-вольових проявах.

Ознаки шизофренії:

- ❖ Соціальна самоізоляція.
- ❖ Ворожість або підозрілість.
- ❖ Погіршення особистої гігієни.
- ❖ Плоский, невиразний погляд.
- ❖ Нездатність плакати чи висловлювати радість.
- ❖ Безпричинний сміх або плач.
- ❖ Депресія.
- ❖ Надмірна сонливість або безсоння.
- ❖ Незв'язна або ірраціональна мова.
- ❖ Забудькуватість, незібраність.
- ❖ Гостра реакція на критику.
- ❖ Використання дивних, неіснуючих слів.

Основні симптоми шизофренії

марення

галюцинації,

неорганізована
мова

«негативні»
симптоми

незібрана
поведінка

**Загальні
шизофренічні
маревні ідеї
включають:**

**Манію
переслідування.**

**Помилкове сприйняття
навколишнього
середовища.**

Манію величі.

Манію влади.

Шизофренічні розлади та їх судово-психіатрична оцінка.

Галюцинації

Галюцинації — звуки і почуття, які відчуються як реальні, однак існують тільки у свідомості людини. Людина починає чути неіснуючі голоси і бачити те, чого насправді немає.

Шизофренічні розлади та їх судово-психіатрична оцінка.

Найпоширенішими ознаками незв'язної мови при шизофренії є:

- **Дивні асоціації** — постійне перескакування з теми на тему, які абсолютно не пов'язані між собою.
- **Неологізм** — нові слова або фрази, зрозумілі тільки цій людині.
- **Персеревація** — повторення слів і заяв.
- **Римування** — безглузде використання римованих слів.

Шизофренічні розлади та їх судово-психіатрична оцінка.

Незібрана поведінка

- ❑ Зниження загальної повсякденної активності.
- ❑ Непередбачувані або недоречні емоційні реакції.
- ❑ Дивна і безцільна поведінка.
- ❑ Відсутність гальмування і управління імпульсивністю.

Негативні симптоми шизофренії

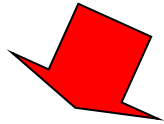
Так звані «негативні» симптоми шизофренії відносяться до відсутності нормальної поведінки у людини.

Загальні негативні симптоми шизофренії включають:

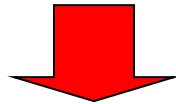
- Відсутність вираження емоцій.
- Відсутність інтересу і ентузіазму.
- Відсутність інтересу до світу.
- Труднощі і порушення мови.

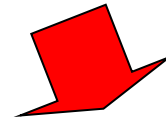
Виокремлюють 3 основні форми шизофренії залежно від типу перебігу хвороби

безперервну
(безперервно-
перебіжну)

періодичну
(рекурентну)

нападоподібно-
прогресивну
(у формі шубів)

**Визнаються
неосудними**

**Наявність у хворих
клінічної картини
психозу**

**Наявність у хворих
чітких змін
особистості
(симптоми дефекту)**

**Визнаються
осудними**

**Наявність у
хворих
глибокої ремісії**

**Відсутність у
хворих
особистісних змін**

Судово-психіатрична оцінка шизофренічних розладів

Захворювання
розпочалось у місцях
позбавлення волі

Захворювання
розпочалось у період
слідства

Хворі
звільняються від
відбування
покарання

Примусове
лікування

Судово-психіатрична оцінка шизофренічних розладів

**Визнаються
недієздатними**

**Хворі на гостру форму
шизофренії**

**Особи, які виявляють глибокий
дефект, виразні особистісні
зміни**

**Визнаються
дієздатними**

**Особи в стані
глибокої ремісії**

**Збереження у хворих критики,
логічної та розумної поведінки,
відсутності змін особистості,
достатньої соціальної
адаптованості**

ХРОНІЧНИЙ АЛКОГОЛІЗМ, СТАДІЇ, ЇХ ОЗНАКИ, ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ТА ПСИХІЧНІ РОЗЛАДИ

Алкогольне сп'яніння

Гострі стани сп'яніння

Просте алкогольне
сп'яніння

Легка ступінь
алкогольного сп'яніння

Середня ступінь
алкогольного сп'яніння

Тяжка ступінь
алкогольного сп'яніння

Атипові форми
алкогольного
сп'яніння

Дисфоричне
Депресивне
Істеричне
Гебефренічне

Патологічне
сп'яніння

форми

Епілептоїдна,
маревна

Наслідки хронічного
зловживання алкоголем

алкоголізм

Патологічне сп'яніння — гострий короткочасний психічний розлад, який виникає внаслідок одноразового прийому малої або середньої дози алкоголю особами, котрі не зловживають спиртними напоями.

Патологічне алкогольне сп'яніння та його судово-психіатрична оцінка

Патологічне алкогольне сп'яніння

Виникненню патологічного сп'яніння сприяють різні чинники, що виснажують організм:

- змушене безсоння;
- психічне або фізичне стомлення;
- психогенії;
- недоїдання;
- дисфорії;
- душевні потрясіння;
- стан після перенесених хвороб;
- тривога;
- невпевненість;
- вичікувальна настороженість;
- боязкість суб'єкта, в результаті яких розвивається підвищена чутливість до алкоголю.

Патологічне алкогольне сп'яніння та його судово-психіатрична оцінка

Форми патологічного сп'яніння

```
graph TD; A[Форми патологічного сп'яніння] --> B[Епілептоїдна]; A --> C[Галюцинаторно - параноїдна (маревна)];
```

Епілептоїдна

Галюцинаторно -
параноїдна (маревна)

Епілептоїдна форма - характеризуються особливо глибокою дезорієнтацією і різко вираженим руховим збудженням із руйнівними діями.

Галюцинаторно-параноїдна - проявляється менш глибоким затьмаренням свідомості, тут на перший план виступають галюцинаторно-маревні явища.

Судово-психіатрична оцінка патологічного сп'яніння

Людина, що скоїла правопорушення в стані патологічного сп'яніння, визнається неосудною, як такою, що знаходилась під час вчинення суспільне небезпечних дій у стані тимчасового розладу психічної діяльності.

Патологічне алкогольне сп'яніння та його судово-психіатрична оцінка

Етапи перебігу алкогольної хвороби

```
graph TD; A[Етапи перебігу алкогольної хвороби] --> B[Пияцтво]; B --> C[Алкогольна хвороба]; C --> D[I стадія психологічної залежності]; D --> E[II стадія фізичної залежності (наркоманічна)]; E --> F[III стадія — декомпенсації (енцефалопатична)];
```

Пияцтво

Алкогольна хвороба

I стадія психологічної
залежності

II стадія фізичної залежності
(наркоманічна)

III стадія — декомпенсації
(енцефалопатична)

I стадія

- первинний патологічний потяг до алкоголю;
- втрата кількісного контролю (особи втрачають здатність контролювати кількість випитого);

II стадія

- зростання толерантності до алкоголю (може випити значно більші дози алкоголю, ніж до хвороби);

III стадія

- алкогольні амнезії (особи на висоті спяніння не запам'ятовують події невеликих проміжків часу-15—30 хв) ;
- зникненням захисного блювотного рефлексу

I стадія алкоголізму - психологічної залежності (ознаки)

Формування абстинентного синдрому

**Компульсивний (нездоланий)
потяг до алкоголю**

**Вторинний потяг до спиртного (нездоланне бажання випити
після незначної дози алкоголю)**

II стадія алкоголізму - фізичної залежності (ознаки)

Установки на постійне пияцтво.

Швидке і сильне сп'яніння, викликане невеликими дозами.

Прогресує фізичне виснаження. Духовна деградація.

Розвиваються гострі психічні порушення - психози.

III стадія алкоголізму - декомпенсації (ознаки)

Алкогольні психози

```
graph TD; A[Алкогольні психози] --> B[Гострі алкогольні психози]; A --> C[Хронічні алкогольні психози]; B --> D[Алкогольний делірій. Гострий алкогольний галюциноз]; C --> E[Алкогольне марення ревнощів. Алкогольний параноїд (марення переслідування)];
```

Гострі алкогольні
психози

**Алкогольний делірій.
Гострий алкогольний
галюциноз**

Хронічні алкогольні
психози

**Алкогольне марення ревнощів.
Алкогольний параноїд (марення
переслідування)**

Алкогольні психози - це різні за клінічними проявами порушення психічної діяльності з гострим, затяжним і хронічним перебігом, які виникають на другій і третій стадії алкоголізму.

**Особи, що вчинили дії
у стані алкогольного
психозу, повинні
визнаватися стосовно
вчиненого діяння
неосудними.**